

Kontroverze sovětských útočných plánů

W en.wikipedia.org/wiki/Soviet_offensive_plans_controversy

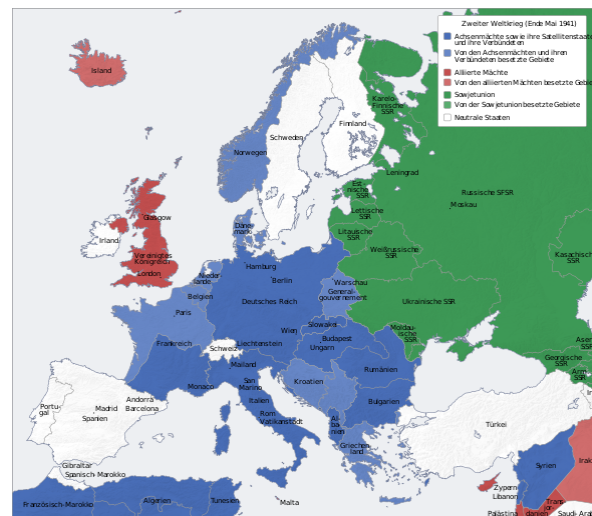
Kontroverze sovětských **útočných plánů** byla debatou mezi historiky na konci 20. a na počátku 21. století o tom, zda Joseph Stalin plánoval zahájit útok proti nacistickému Německu v létě 1941. Kontroverze začala Viktorem Suvorovem jeho knihou *Icebreaker z 80. let: Kdo rozpoutal druhou světovou válku?* kde na základě své analýzy historických dokumentů a dat tvrdil, že Stalin použil nacistické Německo jako zástupce k útoku na Evropu.

Suvorovova teze, že Stalin plánoval v roce 1941 zaútočit na nacistické Německo, byla vyvrácena řadou historiků, jako jsou Antony Beevor, Gabriel Gorodetsky, David Glantz a Dmitri Volkogonov a částečně ji podpořili Valeri Danilov, Joachim Hoffmann, Michail Meltyukhov a Vladimír Nevezhin.

Většina historiků se domnívá, že Stalin se v roce 1941 snažil vyhnout válce, protože věřil, že jeho armáda nebyla připravena bojovat s německými silami, ačkoli mezi historiky neexistuje shoda v tom, proč Stalin trval na své strategii appeasementu nacistického Německa. navzdory rostoucím důkazům o hrozící německé invazi. ^[1]

Pozadí kontroverze sovětských útočných plánů

Historici diskutovali o tom, zda Stalin plánoval invazi na německé území v létě 1941. Debata začala na konci 80. let, kdy Viktor Suvorov publikoval článek v časopise a později knihu *Icebreaker*, ve které

rozdělení Evropy v květnu 1941

tvrdil, že Stalin viděl vypuknutí války v Západní Evropa jako příležitost k šíření komunistických revolucí po celém kontinentu a že sovětská armáda byla nasazena k bezprostřednímu útoku v době německé invaze. ^[2] Tento názor byl také podporován bývalými německými generály po válce. ^[3] Suvorovova teze byla plně nebo částečně přijata omezeným počtem historiků, včetně Valeriho Danilova , Joachima Hoffmanna, Michail Meltyukhov a Vladimir Nevezhin a upoutal pozornost veřejnosti v Německu, Izraeli a Rusku. ^{[4].^[1]} Většina historiků jej důrazně odmítla ^{[5].^[6].^[7]} a *Icebreaker* je v západních zemích obecně považován za „protisovětský trakt“. ^[8] David Glantz a Gabriel Gorodetsky napsali knihy, aby vyvrátili Suvorovovy argumenty. ^[9] Většina historiků věří, že Stalin se v roce 1941 snažil vyhnout válce, protože věřil, že jeho armáda nebyla připravena bojovat s německými silami. ^[1]

Podle profesora Alexandra Hilla se v současnosti věří, že zatímco sovětské vedení považovalo válku proti „kapitalistickým mocnostem“ za potenciálně nevyhnutelnou, Sovětský svaz se na válku připravoval a sovětské úsilí o vytvoření systému kolektivní bezpečnosti v Evropě („Litvinovova linie“) byla koncem 30. let upřímná, událostí, která spustila aktivní sovětské válečné přípravy, byl rychlý rozpad anglo - francouzské aliance v roce 1940. ^[10]

Suvorov, *Icebreaker* a 80. léta

Vladimir Rezun, bývalý důstojník sovětské vojenské rozvědky a přeběhlík do Spojeného království, se tímto tvrzením zabýval ve své knize *Icebreaker: Kdo začal druhou světovou válku z roku 1988* pod pseudonymem Viktor Suvorov ^[11] a znovu v několika následujících knihách. Tvrdil, že sovětské pozemní síly byly dobře organizované a *masově* mobilizované podél německo-sovětské hranice pro sovětskou invazi do Evropy plánovanou na neděli 6. července 1941, ale nebyly připraveny bránit své vlastní území.

Jedním ze Suvorovových důkazů podporujících teorii blížícího se sovětského útoku bylo jeho tvrzení týkající se map a frází vydávaných sovětským jednotkám. Vojenské topografické mapy jsou na rozdíl od jiných vojenských dodávek striktně lokální a nelze je použít jinde než v zamýšleném operačním prostoru. Suvorov tvrdí, že sovětským jednotkám byly vydány mapy Německa a Němci okupovaného území a fráze obsahující otázky týkající se úřadů SA – úřady SA byly nalezeny pouze na vlastním německém území. Naproti tomu mapy sovětského území byly vzácné. Zejména po německém útoku důstojník odpovědný za mapy, generálporučík MK Kudryavtsev, nebyl potrestán Stalinem, který byl známý extrémními tresty po neuposlechnutí jeho rozkazů. Podle Suvorova to dokazuje, že Kudryavcev *poslouchal* rozkazy Stalina, který prostě neočekával německý útok. [12]

Suvorov nabízí jako další důkaz rozsáhlého úsilí Stalina, aby utajil všeobecnou mobilizaci manipulací se zákony stanovujícími věk odvodu . To umožnilo Stalinovi zajistit rozsáhlé budování Rudé armády. Vzhledem k tomu, že v Sovětském svazu až do roku 1939 neexistoval všeobecný vojenský odvod, přijetím všeobecného vojenského návrhu dne 1. září 1939 (datum začátku druhé světové války) a změnou minimálního věku pro vstup do Rudé armády z 21 na 18 let, Stalin spustil mechanismus, který dosáhl dramatického zvýšení vojenské síly Rudé armády.

Tento specifický zákon o mobilizaci umožnil Rudé armádě zvýšit svou armádu o 1 871 600 mužích v roce 1939 na 5 081 000 na jaře 1941 v utajení, aby se předešlo znepokojování zbytku světa. [13] Povoláno bylo také 18 milionů záložníků. Doba trvání služby byla 2 roky. Rudá armáda tak podle zastánců této teorie musela vstoupit do války do 1. září 1941, jinak by odvedení vojáci museli být propuštěni ze služby.

Suvorovovy hlavní body zahrnují následující:

- Sovětský svaz byl vnitřně nestabilní. Musel se rozšířit, aby přežil. Podle Suvorovovy interpretace teorie permanentní revoluce se komunistický systém musel rozšířit a okupovat celý svět, aby přežil. Jinak by systém selhal v mírovém a/nebo vojenském boji s okolními „kapitalistickými“ zeměmi. Stalin a další sovětští vůdci se proti tomu postavili a vysocí úředníci, kteří podporovali „permanentní revoluci“, byli vyčištěni z Komunistické strany Sovětského svazu. Stalin veřejně prohlásil, že „konečné vítězství socialismu... lze dosáhnout pouze v mezinárodním měřítku“.
- [14] Podle této teorie proto sovětští vůdci zahájili přípravy na rozsáhlou útočnou válku. Oficiálně deklarovali věrnost teorii „socialismu v jedné zemi“, podle níž socialismus může zvítězit v jediné zemi, aniž by byl okamžitě svržen nepřátelskými kapitalistickými sousedy. Tato vedoucí země by pak pomáhala revolučním hnutím v jiných zemích. Ať tak či onak, sovětská předválečná doktrína byla založena na marxisticko-leninské teorii, že kapitalismus bude svržen komunistickou revolucí.
- Sovětský svaz dělal rozsáhlé přípravy na budoucí útočnou válku během dvacátých let a třicátých let. Suvorov poskytuje rozsáhlou analýzu Stalinových příprav na válku. Podle Suvorova měly existovat tři fáze pětiletého plánu, které by připravily Sovětský svaz na válku. První měla být zaměřena na kolektivizaci, druhá na industrializaci a třetí fáze kladla důraz na militarizaci země.

- Stalin eskaloval napětí v Evropě tím, že poskytl kombinaci ekonomické a vojenské podpory výmarskému Německu a později nacistickému Německu (viz vztahy Německo-Sovětský svaz před rokem 1941). Po první světové válce se Entente pokusila uvalit přísná omezení na výmarské Německo, aby mu zabránila v přezbrojení a znovu se stát významným vojenským konkurentem. Během „počátku dvacátých let až do roku 1933 se Sovětský svaz zabýval tajnou spoluprací s německou armádou, aby mu umožnil obejít ustanovení Versailleské smlouvy“, která omezovala německou vojenskou výrobu. ^[15] Moskva dovolila Němcům vyrábět a testovat své zbraně na sovětském území, zatímco někteří důstojníci Rudé armády navštěvovali kurzy generálního štábu v Německu. ^[15] Základem této spolupráce byla Rapallská smlouva, podepsaná mezi oběma národy v roce 1922, a následná diplomatická interakce. Tato spolupráce skončila, když antikomunističtí nacisté převzali moc v roce 1933. Ale podle Suvorova v letech 1932–1933 „Stalin pomohl Hitlerovi dostat se k moci tím, že zakázal německým komunistům dělat společnou věc se sociálními demokraty proti nacistům v parlamentní volby“. ^[15] Suvorov tvrdí, že Stalinovým plánem a vizí bylo, že Hitlerova předvídatelnost a jeho násilné reakční myšlenky z něj udělaly kandidáta na roli „ledoborce“ pro komunistickou revoluci. Zahájením válek s evropskými zeměmi by Hitler potvrdil vstup SSSR do druhé světové války útokem na nacistické Německo a „osvobozením“ a sovětizací celé Evropy. Při uzavírání paktu Molotov–Ribbentrop v roce 1939 Stalin „jasně počítal s opakováním opotřebovací války z let 1914–1918, která by způsobila vyčerpání „kapitalistických“ zemí natolik, že SSSR mohl vtrhnout do Evropy prakticky bez odporu“ ^[15] (viz též Stalinův projev z 19. srpna 1939).

- Podle Suvorova a dalších měl Stalin vždy v plánu využít vojenský konflikt mezi kapitalistickými zeměmi ve svůj prospěch. Již v roce 1925 řekl, že „Boje, konflikty a války mezi našimi nepřáteli jsou...naším velkým spojencem...a největším podporovatelem naší vlády a naší revoluce“ a „Pokud válka vypukne, nebudeme sedět se založenýma rukama – budeme muset zabrat pole, ale budeme *poslední* . A uděláme to, abychom na váhu hodili rozhodující zátěž“ .^[15]
- Druhá světová válka byla zahájena Sovětským svazem a nacistickým Německem, které se staly spolubojovníky po podepsání paktu Molotov-Ribbentrop . Podstata tohoto paktu byla v tajných protokolech, které rozdělávaly Evropu na sféry vlivu a odstranily polský nárazník mezi Německem a SSSR. Některé země, které spadaly do sovětské sféry vlivu – Estonsko a Lotyšsko – byly okupovány . Rozdíl mezi těmito menšími národy, obsazenými a anektovanými SSSR, a Polskem (které bylo zpočátku napadeno Německem) byl v tom, že Polsko mělo záruky vojenské pomoci od Velké Británie a Francie .
- Stalin plánoval zaútočit na nacistické Německo zezadu v červenci 1941, jen několik týdnů po datu, kdy došlo k invazi Osy do Sovětského svazu. Podle Suvorova se Rudá armáda již přesunula z obranného do útočného postoje. Suvorov také uvádí, že Stalin nedělal žádné velké obranné přípravy.
- Hitlerova rozvědka identifikovala přípravy SSSR k útoku na Německo. Wehrmacht proto již v polovině roku 1940, brzy po sovětské anexi Besarábie a Severní Bukoviny, vypracoval preventivní válečný plán na základě Hitlerových rozkazů . Dne 22. června 1941 zahájila Osa útok na SSSR.

Kritika a podpora knih od Suvorova

V některých zemích, zejména v Rusku , Německu a Izraeli , Suvorovova teze přeskočila pouta akademického diskurzu a zaujala představitivost veřejnosti.^[16] Podle článku v *The Inquiries Journal* Christophera J. Kshyka, debata o tom, zda Stalin zamýšlel

zahájit ofenzívu proti Německu v roce 1941, zůstává neprůkazná, ale vytvořila množství odborné literatury a pomohla rozšířit chápání větších témat sovětských a světových dějin během meziválečného období. Kshyk si také všimá problémů kvůli stále omezenému přístupu k sovětským archivům a emocionální povaze debaty z národní hrdosti a politických a osobních motivací účastníků. Kshyk věří, že je mylná představa, že Stalin se v létě 1941 připravoval zahájit ofenzívu proti Německu. [17]

Studie některých historiků, jako je ruský vojenský historik Michail Meltyukhov (*Stalinova promarněná šance*), však částečně podpořily tvrzení, že se sovětské síly soustředily k útoku na Německo. Další historici, kteří podporují tuto tezi, jsou Vladimir Nevezhin , Boris Sokolov , Valeri Danilov a Joachim Hoffmann . [18] Ofenzivní výklady Stalinova předválečného plánování podporují i sovětolog Robert C. Tucker a Pavel N. Bobylev. [19] Hoffmann tvrdí, že skutečné koncentrace sovětských jednotek, sklady paliva a letiště byly blízko německo-sovětské hranice na území Polska. Všechny jsou prý nevhodné pro obranné operace. [20]

Americký historik Sean McMeekin tvrdí, že zatímco Suvorovova teze byla na Západě z velké části ignorována na základě autority významných kritiků jako Glantz a Gorodetsky, ve východoevropských zemích, které byly přímo zapojeny do německo-sovětského boje, se s ní zacházelo vážně. Diskuse vyústila v desítky seriózních studií alespoň částečně podporujících Suvorovovu tezi, které byly obvykle lépe zdokumentovány než Suvorovova. Mezi pozoruhodné příklady patří sbírky dokumentů LE Reshina a spolupracovníků a studie Meltyukhova a Marka Solonina. Od roku 2021 většina z nich nebyla přeložena do angličtiny. Podle McMeekina nové studie ukazují, že tradiční pohled na překvapivý německý útok proti Sovětskému svazu již nelze zastávat. Navzdory obrovskému nárůstu znalostí v důsledku nedávného výzkumu však stále existuje mnoho neznámých problémů, zejména skutečné záměry Stalina v předvečer války, které znal pouze Stalin sám. [21]

	Německo	Sovětský svaz	Poměr
Divize	128	174	1 : 1.4
Personál	3,459	3,289	1.1 : 1
Pistole a minomety	35,928	59,787	1 : 1.7
Tanky (včetně <u>útočných zbraní</u>)	3,769	15,687	1 : 4.2
Letadlo	3,425	10,743	1 : 3.1

Síla nepřátelských sil na
sovětské západní hranici. 22. června 1941

Zdroj: Michail Meltyukhov *Stalin's Missed Chance* tabulka
43,45,46,47, ^[22]

Zastánci teorie se také odvolávají na různá fakta, jako je zveřejnění návrhu Georgije Žukova z 15. května 1941, ^[23] který vyzýval k sovětskému úderu proti Německu, aby podpořili svůj postoj. Tento dokument navrhoval tajnou mobilizaci a rozmístění jednotek Rudé armády vedle západní hranice pod krytím výcviku. ^[24] Robin Edmonds však tvrdil, že plánovací štáb Rudé armády by neplnil svou práci dobře, kdyby nezvažoval možnost preventivního úderu proti Wehrmachtu, ^[25] a Teddy J. Uldricks poukázal na to, že žádný dokumentární důkaz neukazuje, že by Stalin někdy přijal Žukovův návrh. ^[16]

Dalším důkazem je Stalinův projev z 5. května 1941 k promujícím vojenským kadetům. ^[26] Prohlásil: "Dobrá obrana znamená potřebu útočit. Útok je nejlepší forma obrany ... Nyní musíme vést mírovou, obrannou politiku s útokem. Ano, obrana s útokem. Nyní musíme znovu- učte naši armádu a velitele. Vychovávejte je v duchu útoku". ^[27] Podle Michaela Jabary Carleyho by však tento projev mohl být stejně tak interpretován jako záměrný pokus odradit Němce od zahájení invaze. ^[28]

Plukovník Dr. Pavel N. Bobylev ^[29] byl jedním z vojenských historiků ze sovětského (později ruského) ministerstva obrany, který v roce 1993 zveřejnil materiály lednových her 1941 na mapách. Více než 60

nejvyšších sovětských důstojníků asi deset dní v lednu nacvičovalo možné scénáře zahájení války proti Ose. Z materiálů vyplývá, že na sovětské půdě se žádné bitvy nehrály. Akce začala teprve tehdy, když Sověti („Východáci“) zaútočili na západ od svých hranic a ve druhé hře („Jižní varianta“) dokonce z pozic hluboko uvnitř nepřátelské země.

Jiní ruští historici, Iu. Gor'kov, AS Orlov, Iu. A. Polyakov a Dmitri Volkogonov analyzovali nově dostupné důkazy, aby prokázali, že sovětské síly rozhodně nebyly připraveny na útok. ^[16]

Kritika

Mezi významné kritiky Suvorovovy práce patří izraelský historik Gabriel Gorodetsky ; americký vojenský historik David Glantz ; ^[30] a ruští vojenští historikové Machmut Gareev , Lev Bezymenskij a Dmitrij Volkogonov ^[31] a Alexej Isajev . ^[32] Mnoho dalších západních vědců, jako Teddy J. Uldricks, ^[33] Derek Watson, ^[34] Hugh Ragsdale, ^[35] Roger Reese, ^[36] Stephen Blank, ^[37] a Robin Edmonds, ^[38] a Ingmar Oldberg ^[39] souhlasí s tím, že hlavní slabinou Suvorova je, „že autor neodhaluje své zdroje“ a spoléhají na nepřímé důkazy. ^[40] Historička Cynthia A. Roberts je ještě kategoričtější a tvrdí, že Suvorovovy spisy nemají „prakticky žádný důkazní základ“. ^[41]

Suvorovova nejkontroverznější teze byla, že Rudá armáda provedla rozsáhlé přípravy na útočnou válku v Evropě, ale byla zcela nepřipravená na obranné operace na svém vlastním území. ^[16]

Jedním z argumentů Suvorova bylo, že určité typy zbraní byly většinou vhodné pro útočné válčení a že Rudá armáda měla velké množství takových zbraní. Poukázal například na to, že Sovětský svaz vystrojoval velké množství výsadkářů a vlastně se připravoval postavit celé výsadkové armády, a prohlásil, že výsadkáři jsou vhodní pouze pro útočné akce, což tehdejší sovětská vojenská doktrína uznávala. Suvorovovi kritici tvrdí, že sovětské výsadkáři nebyli dobře vycvičeni ani vyzbrojeni. ^[42] Podobně Suvorov citoval vývoj „

létajícího tanku “ KT/Antonov A-40 jako důkaz Stalinových agresivních plánů, ale jeho kritici tvrdí, že vývoj tohoto tanku byl zahájen teprve v prosinci 1941. [43]

David M. Glantz zpochybňuje argument, že Rudá armáda byla nasazena v útočné pozici v roce 1941, a uvádí, že Rudá armáda byla v červenci 1941 ve stavu pouze částečné mobilizace, ze které nebylo možné bez značného zpoždění nabídnout účinnou obrannou ani útočnou akci. . [44]

Antony Beevor napsal, že „Rudá armáda prostě nebyla ve stavu zahájit velkou ofenzívu v létě 1941 a v každém případě bylo Hitlerovo rozhodnutí o invazi učiněno podstatně dříve“. [45] Nicméně také poznamenal, že „nelze vyloučit, že Stalin... mohl uvažovat o preventivním útoku v zimě 1941 nebo pravděpodobněji v roce 1942...“. [45]

Paweł Wieczorkiewicz , autor podrobného popisu čistek v Rudé armádě (*Łańcuch śmierci: czystka w Armii Czerwonej 1937–1939* , 1335 stran), se domníval, že Rudá armáda nebyla připravena k boji v roce 1941 kvůli nedávným čistkám . Rudé armády a jejich modernizačních projektů. [46]

Sovětský emigrant, historik Alexandr Nekrich , i když v jiných souvislostech extrémně kritizoval Stalina, také odmítl Suvorovovy myšlenky jako nepodložené a v rozporu se Stalinovou širší politikou. [47]

Roger R. Reese řekl, že některé Suvorovovy požadavky se ukázaly být jednoduše nepřesné, jako například jeho tvrzení ohledně sovětské branné povinnosti začala teprve v roce 1939, ale odvod existovala od roku 1925. [48]

David Brandenberger řekl, že nedávno zveřejněná analýza německé zpravodajské služby sovětské vojenské připravenosti před rokem 1941 dospěla k závěru, že sovětské přípravy mají být „obránné“. [49]

Střední pozice

Německý historik Klaus Hildebrand v článku z roku 1987 v časopise *Historische Zeitschrift* tvrdil, že Hitler i Stalin plánovali na sebe v roce 1941 samostatně zaútočit. ^[50] Domníval se, že zprávy o soustředování Rudé armády u hranic vedly k Hitlerovi. zapojení do *Flucht nach vorn* ("útěk vpřed"), reakce na nebezpečí tím, že se vrhne na místo ústupu: ^[50] "Nezávisle na tom, nacionálně socialistický program dobývání splnil stejně dalekosáhlý program válečných cílů, který Stalin vypracoval nejpozději v roce 1940". ^[50]

Podpora

Práce Suvorova shromáždila určitou podporu mezi ruskými historiky, počínaje devadesátými lety. Podpora v Rusku pro Suvorovovo tvrzení, že Stalin v roce 1941 připravoval úder proti Hitlerovi, se začala objevovat, když byly odtajněny některé archivní materiály. Autoři podporující tezi o útoku Stalina z roku 1941 jsou Valeri Danilov, ^[51] VA Nevezhin, ^[52] Constantine Pleshakov, Mark Solonin ^[53] a Boris Sokolov. ^[54] Přestože SSSR zaútočil na Finsko, nebyly dosud nalezeny žádné dokumenty, které by uváděly 26. listopad 1939 jako předpokládané datum začátku provokací nebo 30. listopad jako datum plánovaného sovětského útoku. ^[55]

Jeden názor vyjádřil Michail Meltyukhov ve své studii *Stalinova promarněná šance*. ^[56] Autor uvádí, že myšlenka udeřit na Německo vznikla dávno před květnem 1941 a byla samotným základem sovětského vojenského plánování v letech 1940 až 1941. Další oporou pro tuto tezi je, že nebyly nalezeny žádné významné obranné plány. ^[57] Meltyukhov ve své argumentaci pokrývá pět různých verzí útočného plánu („Úvahy o strategickém rozmístění sovětských vojsk v případě války s Německem a jeho spojenci“ (ruský originál)), jehož první verze byla brzy vyvinuta. po vypuknutí druhé světové války. Poslední verze měla být dokončena do 1. května 1941. ^[58] Dokonce i rozmístění jednotek bylo zvoleno na jihu, což by bylo výhodnější v případě sovětského útoku. ^[59]

Ve *Stalinově vyhlazovací válce* Joachim Hoffmann hojně využíval výsledků sovětských válečných zajatců v hodnostech od generála po vojína, které během války vedli jejich němečtí vězňové. Kniha je také založena na open source, neutajované literatuře a nedávno odtajněných materiálech. Na základě tohoto materiálu Hoffmann tvrdí, že Sovětský svaz dělal poslední přípravy na svůj vlastní útok, když Wehrmacht udeřil. Danilov a Heinz Magenheimer zkoumali tento plán a další dokumenty na počátku 90. let, které by mohly naznačovat sovětské přípravy na útok. Oba badatelé došli k závěru, že Žukovův plán z 15. května 1941 odrážel údajný Stalinův projev z 19. srpna 1939 ohlašující zrod nové ofenzivní Rudé armády. ^[60]

Mark Solonin poznamenává, že minimálně od srpna 1940 existovalo několik variant válečného plánu proti Německu. Tvrdí, že v ruských archivech existuje pět verzí generálního plánu strategického rozmístění Rudé armády a deset dokumentů odrážejících vývoj plány operačního nasazení západních vojenských újezdů. Rozdíly mezi nimi byly nepatrné, všechny dokumenty (včetně operačních map podepsaných zástupcem náčelníka Generálního štábu Rudé armády) jsou plány invaze s hloubkovou ofenzívou 300 km. Solonin také uvádí, že zatím nebyly nalezeny žádné další plány na nasazení Rudé armády v roce 1941, ^[61] a že soustředění jednotek Rudé armády v západních částech SSSR bylo provedeno v přímém souladu s květnovými „Úvahami o plánu strategického rozmístění“:

Plánované a skutečné nasazení Rudé armády na sovětské západní hranici

	"Úvahy", 41. května	"Reference", 13. června	Skutečné uvěznění k 22. červnu 1941
<u>Severní fronta</u>	Tři armády, 21/4/2	----- 22 / 4 / 2	14., 7., 23. armáda, 21. 4. 2
<u>Severozápadní fronta</u>	Tři armády, 23/4/2	----- 23 / 4 / 2	27., 8., 11. armáda, 25/4/2
<u>Západní fronta</u>	Čtyři armády, 45/8/4	----- 44 / 12 / 6	3., 10., 4., 13. armáda, 44/12/6

<u>Jihozápadní fronta</u> a <u>jižní fronta</u>	Osm armád, 122/28/15	----- 100 / 20 / 10	5., 6., 26., 12., 18., 9. armáda, 80 / 20 / 10
Rezerva <u>sazby</u>	pět armád, 47/12/8	pět armád, 51/11/5	22., 20., 21., 19., 16., 24., 28. armáda, 77/5/2

Poznámky: první číslo – celkový počet dílků; druhá figura – tankové divize; třetí postava – motorizované divize [62]

Podle Plánu krytí byly po zahájení bojových akcí dvě divize Severozápadní fronty, rozšířené v Estonsku, převedeny na Severní frontu. [63]

Několik politiků také učinilo podobná tvrzení jako Suvorov. Dne 20. srpna 2004 publikoval historik a bývalý estonský premiér Mart Laar článek v The Wall Street Journal, *kdy Rusko řekne 'Sorry'?*: "Nové důkazy ukazují, že vybízením Hitlera k zahájení druhé světové války Stalin doufal, že současně zažehne celosvětovou revoluci a podmaní si celou Evropu." Dalším bývalým státníkem, který sdílí tyto názory na údajný sovětský agresivní plán, je bývalý finský prezident Mauno Koivisto: "Zdá se být jasné, že Sovětský svaz nebyl v létě 1941 připraven na obranu, ale spíše se připravoval na útok.... Síly mobilizované v Sovětském svazu nebyly umístěny pro obranné, ale pro útočné cíle." ". Došel k závěru, že „Hitlerovy invazní síly nepřevyšovaly [Sověty], ale byly spíše v přesile samy. Sověti nebyli schopni zorganizovat obranu. Vojska byla vybavena mapami, které pokrývaly území mimo Sovětský svaz“. [64]

Reference

1. ^ Přejít nahoru na: **a b c** "Bar-Joseph, Uri; Levy, Jack S. (podzim 2009). "Vědomá akce a selhání inteligence". *Čtvrtletník politologie*. 124 (3): 461–488. doi:10.1002/j.1538-165X.2009.tb00656.x". doi:10.1002/j.1538-165X.2009.tb00656.x.

2. [^] "Uldricks, Teddy (podzim 1999). "Kontroverze o ledoborci: Plánoval Stalin zaútočit na Hitlera?". *Slavic Review*. 58 (3): 626–643. doi: 10.2307/2697571. JSTOR 2697571. doi : [10.2307/2697571](https://doi.org/10.2307/2697571) . [JSTOR 2697571](https://www.jstor.org/stable/2697571) .
3. [^] Šmelser, Ronald; Davies, Edward J. (2008). *Mýtus východní fronty: Nacisticko-sovětská válka v americké populární kultuře (brožovaná ed.)*. New York: Cambridge University Press. ISBN 9780521712316 .
4. [^] Uldricks, Teddy (podzim 1999). „Spor o ledoborec: Plánoval Stalin zaútočit na Hitlera?“. *Slovanská revue*. 58 (3): 626–643. doi:10.2307/2697571. JSTOR 2697571 . doi : [10.2307/2697571](https://doi.org/10.2307/2697571) . [JSTOR 2697571](https://www.jstor.org/stable/2697571) .
5. [^] "Uldricks, Teddy (podzim 1999). "Kontroverze o ledoborci: Plánoval Stalin zaútočit na Hitlera?". *Slavic Review*. 58 (3): 626–643. doi: 10.2307/2697571. JSTOR 2697571. doi : [10.2307/2697571](https://doi.org/10.2307/2697571) . [JSTOR 2697571](https://www.jstor.org/stable/2697571) .
6. [^] "Humpert, David (2005). "Viktor Suvorov a operace Barbarossa: Tukhachevskii Revisited". *Journal of Slavic Military Studies*. 18 (1): 59-74. doi: 10.1080/13518040590914136". doi : [10.1080/13518040590914136](https://doi.org/10.1080/13518040590914136) . [S2CID 143411920](https://www.s2cid.com/143411920) .
7. [^] Ian Kershaw, Moshe Lewin. *Stalinismus a nacismus: diktatury ve srovnání*. Cambridge University Press, 1997 . p. 242.
8. [^] "Roberts, Cynthia (1995). "Plánování války: Rudá armáda a katastrofa roku 1941". *Europe-Asia Studies*. 47 (8): 1293–1326. doi: 10.1080/09668139508412322. doi : [10.1080/09668139508412322](https://doi.org/10.1080/09668139508412322) .
9. [^] Mawdsley, Evan (2003). 4866". doi : [10.1080/07075332.2003.9641015](https://doi.org/10.1080/07075332.2003.9641015) . [S2CID 154940593](https://www.s2cid.com/154940593) .
10. [^] Alexander Hill. "Sovětské plánování války, 1928 - červen 1941", v Zeiler, Thomas W., DuBois, Daniel M., eds. *Společník druhé světové války, 1. světová válka, 1939–1945*. ISBN 978-1-4051-9681-9, 2013, Blackwell Publishing Ltd. 93 .

11. ^ Viktor Suvorov, Thomas B. Beattie. *Icebreaker: kdo rozpoutal druhou světovou válku?* Hamish Hamilton, 1990 Poprvé publikováno ve Francii nakladatelstvím Editions Olivier Orban 1988. ISBN 0-241-12622-3 , ISBN 978-0-241-12622-6 .
12. ^ Suvorov, Viktor. *Hlavní viník: Stalinův velkolepý plán k zahájení druhé světové války* . Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008.
13. ^ V. Suvorov, *hlavní viník: Stalinův velký plán k zahájení 2. světové války* Naval Institute Press (2008)
14. ^ *Pravda* , 14. února 1938 , citováno z V. Suvorova *Last Republic* ,ACT, 1997, ISBN 5-12-000367-2 , strany 75–76
15. ^ Přejít nahoru na: *a b c d e* Richard Pipes *Communism: A History*(2001)ISBN0-8129-6864-6, strany 74–75.
16. ^ Přejít nahoru na: *a b c d* Teddy J. Uldricks. Kontroverze o ledoborci: Plánoval Stalin zaútočit na Hitlera? *Slovanská revue*, sv. 58, č. 3 (podzim 1999), s. 626-643
17. ^ Kshyk, Christopher J. (2015). „Plánoval Stalin v roce 1941 zaútočit na Hitlera? Historiografický spor obklopující počátky nacisticko-sovětské války“ . *Deník dotazů* . 7 (11).
18. ^ Bellamy 2007, str. 115.
19. ^ Týdny 2003, str. 103.
20. ^ (Maser 1994: 376–378; Hoffmann 1999: 52–56)
21. ^ Sean McMeekin, *Stalinův gambit – Plánovali Sověti v roce 1941 útočnou válku proti nacistickému Německu?* , *Vojenská historie nyní*, 9. května 2021
<https://militaryhistorynow.com/2021/05/09/stalins-gambit-did-the-soviets-plan-for-a-1941-offensive-war-against-nazi-germany/>

22. [^] Meltyukhov 2000, (elektronická verze). Protože sovětské archivy byly a některé jsou nepřístupné, bylo v některých případech obtížné zjistit přesná čísla. Oficiální sovětské zdroje obecně přeceňovaly německou sílu a bagatelizovaly sovětskou sílu, jak zdůrazňuje David Glantz (1998:292). Některé z dřívějších sovětských čísel tvrdily, že proti 4 950 německým letounům stálo pouze 1 540 sovětských letadel a proti 2 800 německým letounům čelilo pouze 1 800 letounů Rudé armády. V roce 1991 ruský vojenský historik Meltyukhov publikoval článek o této otázce (Мельтюхов М.И. 22 июня 1941 г.: цифры свидетельствуют о паритете сил, но не о превосходстве советских сил). Glantz (1998:293) věří, že tato čísla se zdají být „nejpřesnější, pokud jde o sovětské síly a síly Německa“.
23. [^] Ruský originál Archivováno 15. října 2007 na Wayback Machine
24. [^] Stalin: První hloubková biografie založená na výbušných nových dokumentech z ruských tajných archivů , Anchor, (1997) ISBN 0-385-47954-9 , strany 454-459
25. [^] Recenzované dílo(a): Icebreaker: Who Start the Second World War? od Viktora Suvorova; Thomas B. Beattle. Zdroj: International Affairs, Vol. 66, č. 4, Sedmdesáté výroční číslo (říjen 1990), s. 812
26. [^] Robert Service, Stalin: A Biography, Macmillan, 2004 ISBN 978-0-330-41913-0 , Kapitola: The Devils Sup', Volkogonov Papers, kotouč č. 8, s. 1.
27. [^] N. Ljaščenko, 'O vystuplenii IV Stalina v Kremlu, 5. května 1941', Volkogonovovy listy, kotouč č. 8, s. 1.
28. [^] Michael Jabara Carley. Recenze: Sovětská zahraniční politika na Západě, 1936-1941: Přehledný článek. *Europe-Asia Studies* , Vol. 56, č. 7 (listopad 2004), s. 1081-1093

29. ^ Bobylev P.N. Zkouška katastrofy//Časopis o vojenské historii. 1993 č. 7. str. 14-21; Ne. 8,C, 28-35; Ruský archiv: Velký vlastenecký. T.12(1). M..1993. C, 388-390; Bobylev P.N. Na jakou válku se připravoval generální štáb Rudé armády v roce 1941//Otechestvennaja istorija. 1995. č. 5. S.3-20
30. ^ David M. Glantz; Suvorov, Viktor (1991). "Icebreaker: Kdo začal druhou světovou válku?". *Časopis vojenské historie* . **55** (2): 263–264. doi : [10.2307/1985920](https://doi.org/10.2307/1985920) . [JSTOR 1985920](https://www.jstor.org/stable/1985920) .
31. ^ Volkogonov, Dmitri (1. května 1999). *Pitva pro impérium: Sedm vůdců, kteří vybudovali sovětský režim* . Simon a Schuster. ISBN 978-1-4391-0572-6.
32. ^ Isaev, Alexey (2012). *Anti-Suvorov | Isaev Alexej Valerijevič*. [Eksmo, Yauza]. ISBN 978-5-699-57266-3 .
33. ^ Teddy J. Uldricks (1999). „Spor o ledoborec: Plánoval Stalin zaútočit na Hitlera?“. *Slovanská revue* . **58** (3): 626–643. doi : [10.2307/2697571](https://doi.org/10.2307/2697571) . [JSTOR 2697571](https://www.jstor.org/stable/2697571) . (Recenze knih).
34. ^ Borneman, John (2000). "[bez názvu]". *Slovanská revue* . **59** (2): 492. doi : [10.1017/S0037677900035087](https://doi.org/10.1017/S0037677900035087) .
35. ^ Hugh Ragsdale; Gorodetsky, Gabriel (2000). „Velký blud: Stalin a německá invaze do Ruska“. *Slovanská revue* . **59** (2): 466–467. doi : [10.2307/2697094](https://doi.org/10.2307/2697094) . [JSTOR 2697094](https://www.jstor.org/stable/2697094) . [S2CID 165139015](https://www.s2cid.com/165139015) .
36. ^ "Recenze knihy". *Slovanská revue* . **59** (1): 227, 2000.
37. ^ "Recenze knihy". *Ruská recenze* . **59** (2): 310–311. 2000. doi : [10.1111/russ.2000.59.issue-2](https://doi.org/10.1111/russ.2000.59.issue-2) .
38. ^ Zdroj: International Affairs, Vol. 66, č. 4, Sedmdesáté výroční číslo (říjen 1990), s. 812
39. ^ Ingmar Oldberg (1985). "Recenze: The SSSR. Evil, Strong, and Dangerous? Recenzované dílo(a): The Threat: Inside the Soviet Military Machine by Andrew Cockburn, Inside the Soviet Army by Viktor Suvorov". *Journal of Peace Research* . **22** (3): 273–277. doi : [10.1177/002234338502200308](https://doi.org/10.1177/002234338502200308) . [JSTOR 423626](https://www.jstor.org/stable/423626) . [S2CID 145391069](https://www.s2cid.com/145391069) .

40. ^ Chris Bellamy. Absolutní válka. Vintage Books, 2008, ISBN 978-0-375-72471-8 , str. 101-104.
41. ^ Alexej Isajev. Vertikální pokrytí // Falešnost Viktora Suvorova. Moskva: Yauza, Eksmo, 2007, s. 257–289
42. ^ Vasilij Chobitok. Něco o magických tancích // Falešnost Viktora Suvorova. (Něco o magických tancích / lež Victora Suvorova) Moskva: Yauza, Eksmo, 2007, s. 136-137 (v ruštině)
43. ^ Stumbling Colossus: Rudá armáda v předvečer světové války, D.Glantz, předmluva s. xii-xiii
44. ^ *Aleksandr Moiseevich Nekrich, Adam Bruno Ulam, Gregory L. Freeze. Pariahs, Partners, Predators: Německo-sovětské vztahy, 1922-1941. Columbia University Press, 1997. ISBN 0-231-10676-9, ISBN 978-0-231-10676-4, s. 233 .*
45. ^ Reese, Roger R. (1996). *Stalinovi neochotní vojáci . University Press of Kansas. str. 100-1 9–15. ISBN 0-7006-0772-2.*
46. ^ "David Brandenberger. Recenzované dílo: *Sekrety Gitlera na Stole u Stalina: Razvedka i Kontrrazvedka o Podgotovke Germanskoj Agressii Protiv SSSR, Mart-Iyun' 1941. Dokumenty iz Tsentral'nogo Arkhiva FSB. Zdroj: Europe-Asia Studies, sv. . 49, č. 4 (červen 1997), s. 748–749*" *Evropsko-asijská studia . "*
47. ^ Přejít nahoru na: **a b c** Evans, Richard *V Hitlerově stínu: Západoněmečtí historici a pokus o útěk před nacistickou minulostí*, New York, NY: Pantheon, 1989 s. 43 ISBN 0-394-57686-1
48. ^ Danilov.V.D. Stalinova strategie pro zahájení války: plány a realita — Další válka. 1939–1945; nebo Danilov V. "Hat der Generalstab der Roten Armee einen Praventiveschlag gegen Deutschland vorbereitet?" *Österreichische Militärische Zeitschrift . 1993. č. 1. S. 41–51*
49. ^ Nevezhin V.A. Syndrom útočné války. Sovětská propaganda v předvečer „svatých bitev“, 1939–1941 M., 1997; *Stalinův projev z 5. května 1941 a omluva za útočnou válku* Archiv index u Wayback Machine

50. ^ Sokolov B.V. Neznámý Žukov: portrét bez retuše v zrcadle doby. (online text); Sokolov B.V. *Pravda o Velké vlastenecké válce* (Sborník článků). - Petrohrad: Aletheya, 1999 (online text)
51. ^ Melťuchov
52. ^ Meltyukhov 2000:375
53. ^ Meltyukhov 2000: 370–372
54. ^ Meltyukhov 2000:381
55. ^ Rakouský vojenský časopis (Austrian Military Journal , č. 5 a 6, 1991; č. 1, 1993; a č. 1, 1994).
56. ^ 21. června se armády rozšířily v Jižním divadle vojenských operací a byly rozděleny do dvou front: jihozápadní a jižní. Tabulka obsahuje celkový počet divizí na dvou frontách a na Krymu.
57. ^ Mark Solonin (2010) (v polštině). 23. června M-Day (1 ed.). Poznaň, Polsko: Nakladatelství Rebis. str. 204. ISBN 978-83-7510-257-4 . Tabulka je k dispozici online na webu Marka Solonina
58. ^ Koivisto, M. *Myšlenka Ruska* , Helsinky. Dub. 2001

Bibliografie

- Beevor, Antony (2012). *Druhá světová válka*. Back Bay Books. ISBN 978-0-316-02374-0
- Bellamy, Christopher (2007). *Absolutní válka: Sovětské Rusko ve druhé světové válce*. Nakladatelství Knopf. ISBN 978-0-375-41086-4.
- Bergstrom, Christer (2007). *Barbarossa – Letecká bitva: červenec–prosinec 1941*. Londýn: Chevron/Ian Allan. ISBN 978-1-85780-270-2 .
- Bethell, Nicholas and Time - Life Books *Attack of SSSR* (pevná vazba, ISBN 80-7237-279-3)
- Förster, Jürgen; Mawdsley, Evane. „Hitler a Stalin v perspektivě: Tajné řeči v předvečer Barbarossy“, *Válka v historii* , sv. 11, číslo 1. (2004), s. 61–103.

- Farrell, Brian P. "Ano, ministerský předsedo: Barbarossa, Whipcord a základ britské velké strategie, podzim 1941", *The Journal of Military History* , Vol. 57, č. 4. (1993), s. 599–625.
- Glantz, David M. , plukovník (rtd.) *sovětské vojenské operační umění: Ve snaze o hlubokou bitvu* . Frank Cass, Londýn. 1991. ISBN 0-7146-4077-8
- Glantz, David M. *Barbarossa: Hitlerova invaze do Ruska, 1941* . Stroud, Gloucestershire: Tempus, 2001 (brožováno, ISBN 0-7524-1979-X).
- Glantz, David M. *Stumbling Colossus: Rudá armáda v předvečer světové války* . Lawrence, KA: University Press of Kansas, 1998 (vázáno, ISBN 0-7006-0879-6).
- Glantz, David M. *Colossus Reborn: Rudá armáda ve válce, 1941–1943* . Kansas: University Press of Kansas, 2005 (vázáno, ISBN 0-7006-1353-6).
- Gorodetsky, Gabriel *Velký blud: Stalin a německá invaze do Ruska* . New Haven, CT; Londýn: Yale University Press, 2001 (brožovaná vazba, ISBN 0-300-08459-5).
- Kershaw, Robert J. *Válka bez girland: Operace Barbarossa, 1941/42* . Shepperton: Ian Allan, 2000 (vázáno, ISBN 0-7110-2734-X).
- Krivosheev, G.F. ed. *Soviet casualties and combat losses in the twentieth century*. London: Greenhill Books, 1997 (hardcover, ISBN 1-85367-280-7). Available on-line in Russian.
- Koch, H.W. "Hitler's 'Programme' and the Genesis of Operation 'Barbarossa'", *The Historical Journal*, Vol. 26, No. 4. (1983), pp. 891–920.
- Latimer, Jon, *Deception in War*, London: John Murray, 2001
- Maser, Werner. *Der Wortbruch: Hitler, Stalin und der Zweite Weltkrieg*. München: Olzog, 1994 (hardcover, ISBN 3-7892-8260-X); München: Heyne, 2001 (paperback, ISBN 3-453-11764-6).

- Megargee, Geoffrey P. *War of Annihilation: Combat and Genocide on the Eastern Front, 1941*. Lanham, MA: Rowman & Littlefield, 2006 (hardcover, ISBN 0-7425-4481-8; paperback, ISBN 0-7425-4482-6).
- Mineau, André. *Operation Barbarossa: ideology and ethics against human dignity*. Amsterdam/New York: Rodopi, 2004 (ISBN 978-90-420-1633-0).
- Murphy, David E. *What Stalin Knew: The Enigma of Barbarossa*. New Haven, CT; London: Yale University Press, 2005 (hardcover, ISBN 0-300-10780-3); 2006 (paperback, ISBN 0-300-11981-X).
Reviewed by Robert Conquest at *The American Historical Review*, Vol. 111, No. 2. (2006), p. 591.
- Nekrich, Aleksandr Moiseevich. "June 22, 1941; Soviet Historians and the German Invasion". Columbia: University of South Carolina Press, 1968.
- Pleshakov, Constantine. *Stalin's Folly: The Tragic First Ten Days of World War Two on the Eastern Front*. Boston: Houghton Mifflin, 2005 (hardcover, ISBN 0-618-36701-2).
- Rayfield, Donald. *Stalin and his Hangmen*, London, Penguin Books, 2004, ISBN 0-14-100375-8
Reviewed by David R. Snyder in *The Journal of Military History*, Vol. 69, No. 1. (2005), pp. 265–266.
- Roberts, Cynthia. "Planning for War: The Red Army and the Catastrophe of 1941". Taylor and Francis Publishers. *Europe-Asia Studies*, Vol. 47, No. 8 (December 1995), pp. 1293–1326.
- Rees, Laurence. *War of the Century: When Hitler Fought Stalin*. New York: New Press, 1999 (hardcover, ISBN 1-56584-599-4).
- Shirer, William L. *The Rise and Fall of the Third Reich*. Simon and Schuster, 1960 (1964 Pan Books Ltd. reprint, ISBN 0-330-70001-4).
- Spiegel, 31/1962 *KRIEGSAUSBRUCH 1941 Von Stalin provoziert?* (electronic version).

- Suvorov, Viktor. *The Chief Culprit: Stalin's Grand Design to Start World War II*. Dulles, VA: Potomac Books, 2007 (hardcover, ISBN 1-59797-114-6).
- Taylor, A.J.P. and Mayer, S.L., eds. *A History of World War Two*. London: Octopus Books, 1974. ISBN 0-7064-0399-1.
- Waller, John. *The Unseen War in Europe: Espionage and Conspiracy in the Second World War*. Tauris & Co., 1996. ISBN 978-1-86064-092-6
- Weeks, Albert L. *Stalin's Other War: Soviet Grand Strategy, 1939–1941*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 2002 (hardcover; ISBN 0-7425-2191-5); 2003 (paperback, ISBN 0-7425-2192-3).
- Wegner, Bernd ed. *From Peace to War: Germany, Soviet Russia, and the World, 1939–1941* Providence, RI: Berghahn Books, 1997 (hardcover, ISBN 1-57181-882-0).
Reviewed by Peter Konecny, *Canadian Journal of History*, Vol. 34 Issue 2. (August 1999) pp. 288–290.
- Wiczynski, Joseph L.; Fox, J.P. "Operation Barbarossa: The German Attack on The Soviet Union, June 22, 1941", *The Slavonic and East European Review*, Vol. 74, No. 2. (1996), pp. 344–346.
- Ziemke, Earl F. *Moscow to Stalingrad: Decision in the East*. Washington DC: U.S. Army Center of Military History, 1987; New York: Military Heritage Press, 1988 (hardcover, ISBN 0-88029-294-6).

World War II

Joseph Stalin

Nazi German–Soviet relations before 1941